

Innhold

Forord	5
Kapittel 1	
Temaet	15
1.1 Kommersiell transport av gods med luftfartøy	15
1.2 Karakteristiske trekk ved lufttransport av gods	16
1.2.1 Godset	16
1.2.2 Tideelementet	16
1.2.3 Det internasjonale element	16
1.3 Litt statistikk	17
1.4 Ordinær flyfrakt og pakke-transport	17
Kapittel 2	
Kildematerialet	19
2.1 Lover	19
2.2 Litteratur	21
2.3 Når får luftl. kap. X anvendelse?	21
2.4 I hvilken utstrekning er reglene i luftl. kap. X tvingende? ..	23
2.5 Kontrakter	25
2.6 Offentligrettslige regler – kontraheringsplikt	26
Kapittel 3	
Aktørene	27
3.1 Oversikt	27
3.2 Særlig om fraktfører og speditører mv.	28
3.2.1 Fraktfører	28
3.2.2 Kontraherende og utførende fraktfører	28
3.2.3 Mellommenn – især om speditøren, som også kan være fraktfører	29
3.3 Avsender og mottager	31

3.3.1	Kontraherende og faktisk avsender	31
3.3.2	Mottageren	34
3.3.3	«Trepartsforhold».	35
3.4	Oversikt over fraktavtalene	35
3.5	Overføring av rettigheter og plikter – herunder plikutførelse.	38
3.5.1	Innledning.	38
3.5.2	Overføring av rettigheter	39
3.5.3	Plikter – utførelse og ansvar.	40
 Kapittel 4		
	Avtaleinngåelsen	41
4.1	Selve avtaleslutningen	41
4.2	Etterfølgende formalisering – luftfraktbrev og godskvittering	42
 Kapittel 5		
	Oversikt over fasene i avviklingen av en transportavtale og den videre fremstilling	43
5.1	Normal avvikling	43
5.1.1	Inngåelse av transportavtale	43
5.1.2	Leveringen.	43
5.1.3	Transporten	44
5.1.4	Utlevering av godset	44
5.2	Irregulær avvikling	44
5.3	Fraktspørsmål	44
5.4	Suksessive og kombinerte transporter	44
5.5	Tollbehandling	45
5.5.1	Oversikt	45
5.5.2	Kort om regelverket.	45
5.5.3	Den kommersielle godstransport med luftfartøy	45
 Kapittel 6		
	Levering for transport og dokumentasjon ved levering	46
6.1	Innledning	46
6.2	Hva kan eller skal leveres?	46
6.2.1	Mengde.	47
6.2.2	Godsets art og egenskaper	47

6.2.3	Emballasje og kolli.	47
6.2.4	Opsjoner	47
6.2.5	Dokumentasjon av godsets art og egenskaper	47
6.3	Hvor og når skal levering skje?	48
6.4	Luftfraktbrev.	49
6.4.1	Karakteristikk	49
6.4.2	Avsenders plikt til å levere fraktbrev.	49
6.4.3	Fraktbrevets innhold	51
6.5	Virkningene av at fraktbrev er utferdiget og underskrevet	53
6.5.1	Utgangspunkter.	53
6.5.2	Fraktbrevet som bevis for fraktavtale og mottagelse av gods	54
6.5.3	Fraktbrevets betydning ved utlevering av godset	58
6.5.4	Avsenders rådighetsrett, § 10-12	58
6.5.5	Betydningen for betaling av frakt mv.	61
6.5.6	Offentligrettslige forpliktelser, luftl. § 10-16	62
6.5.7	Faktisk og kontraherende avsender	63
6.6	Registrering av transportdata og godskvittering.	64
6.7	Ansvar for opplysninger i luftfraktbrev, registrerte transportdata eller godskvittering	65
6.7.1	Introduksjon	65
6.7.2	Nærmere om bakgrunnen for luftl. § 10-10	65
6.7.3	Luftl. § 10-10 første ledd første og tredje punktum	66
6.7.4	Luftl. § 10-10 første ledd annet punktum	67
6.7.5	Luftl. § 10-10 første ledd fjerde punktum	67
6.7.6	Luftl. § 10-10 annet ledd om fraktførerens ansvar for feilaktige opplysninger	68
6.7.7	Faktisk avsenders opplysningsansvar	69

Kapittel 7

Transportens gjennomføring	70
7.1 Oversikt	70
7.2 Fase (i): Levering til fraktfører; terminalperioden på avgangsstedet	72
7.3 Fase (ii): Selve transporten	72
7.4 Fase (iii): Terminalperioden på bestemmelsesstedet	73
7.4.1 Melding om at godset er ankommet	73

7.4.2	Hvem er berettiget eller legitimert som mottager? . . .	73
7.4.3	Tilbakeholdelse av godset til sikring av fraktførers krav	74
7.5	Særlig om tidselementet i fraktførerens forpliktelse	74
7.6	Hvor noe går galt: En oversikt over de sanksjoner som kan stå til rådighet	75
7.6.1	Oversikt	75
7.6.2	I hvilken utstrekning kan andres svikt komme en part til skade?	76
7.6.3	Svikt på fraktførersiden – hvilke følger kan det få? . .	78
	a. Transporten gjennomføres ikke	78
	b. Transporten avbrytes	79
	c. Feilutlevering	79
	d. Godset skades eller går tapt – eller forsinkes . . .	80
	e. Andre plikter	80
7.6.4	Svikt på avsendersiden	80
	a. Tilbaketreden før godslevering – unnlatt levering av godset	80
	b. Uriktig levering av gods	81
	c. Uriktig/utilstrekkelig informasjon om godset . .	81
	d. Svikt ved utlevering/avhenting av godset	82
	e. Svikt ved frakt- og utgiftsoppgjør	82
7.6.5	Særlig om faktisk avsender og mottager som ikke er kontraherende avsender	82

Kapittel 8

Skade på eller tap av gods	84	
8.1 Oversikt	84	
8.2 Ansvarsperioden	85	
8.3 Fastleggelse av skade eller tap – bevissspørsmål	88	
8.4 Ansvarsgrunnlag	89	
8.4.1 Hovedregelen	89	
8.4.2 Unntakene i § 10-19	91	
	a. Unntaket i nr. 1 – «inherent vice» mv.	92
	b. Unntaket i nr. 2 – mangelfull pakking	92
	c. Unntaket i nr. 3 – krigshandlinger	93
	d. Unntaket i nr. 4 – offentlig myndighetsutøvelse	94

8.4.3	Kontraktsmessige unntak	94
8.4.4	Krav fremmet på deliktsgrunnlag	94
8.5	Ansvarets omfang	95
8.5.1	Alminnelige utgangspunkter	95
8.5.2	Medvirkning, jf. luftl. § 10-21	96
8.5.3	Begrensningsreglene	98
	a. Lovens hovedregel	98
	b. Beløp som ikke er underlagt begrensningsreglene	100
	c. Avtale om begrensningsbeløp, verdideklarasjon	101
	d. Tap av begrensningsretten	102
	e. Medvirkningsregelen	103
8.6	Forsikringsplikt	103
8.7	Reklamasjon, foreldelse og søksmål	104
8.7.1	Reklamasjon, luftl. §§ 10-26 og 10-27	105
8.7.2	Foreldelse, luftl. § 10-29	107
8.7.3	Verneting og voldgift	108
	a. Verneting	108
	b. Voldgiftsklausuler	109
8.8	Søksmålskompetanse for avsender, mottager og andre	110
8.8.1	Innledning	110
8.8.2	Hvilke interesser kan avsender/mottager representere?	110
8.8.3	Er andre enn avsender/mottager søksmålsberettiget?	111
8.8.4	Nærmere om fraktførers ansvar overfor den han ikke står i kontraktsforhold til	114
8.9	Krav mot fraktførers hjelpere og fraktførers regresskrav	115
8.9.1	Skadelidtes krav mot den som har bistått fraktfører med transporten	115
8.9.2	Fraktførers regress	117

Kapittel 9

Forsinkelse	118
9.1 Introduksjon	118
9.2 Hva er forsinkelse?	118
9.3 Forsinkelse på fraktførers eller hjelpers side	120
9.3.1 Ansvarsgrunnlag	120

a.	Luftl. § 10-20 har en exculpasjonsregel	120
b.	Bevispørsmålene.	121
c.	Aktsomhetsstandarden	121
d.	For hvem hefter fraktføreren?	123
9.3.2	Ansvarets omfang	125
a.	Tapsberegningen	125
b.	Ansvarsbegrensning.	126
9.3.3	Reklamasjon, foreldelse, søksmål	126
9.3.4	Regress	127
9.3.5	Kan andre enn den kontraherende fraktfører pådra seg ansvar for forsinkelse?	127
9.4	Forsinkelsestap for andre enn mottageren og den kontraherende avsender	127
9.5	Forsinkelse på avsendersiden.	128
9.5.1	Oversikt	128
9.5.2	Hevning	129
9.5.3	Erstatning og utgiftsdekning	130

Kapittel 10

Utleveringsreglene	132	
10.1	Oversikt	132
10.2	Utlevering til hvem	133
10.2.1	Oversikt	133
10.2.2	De materielle regler om hvem som er mottager	133
a.	Fraktavtale og fraktbrev	133
b.	«Notify adress»	134
c.	Omadresseringsretten når fraktbrev brukes	134
d.	Mottager der det ikke brukes fraktbrev	134
10.2.3	Identifikasjon som mottager	134
10.2.4	Er fraktfører beskyttet av legitimasjonsregler?	135
10.2.5	Fraktførers ansvar ved feilutlevering	138
10.3	Sent fremsatt krav eller unnlatt krav om utlevering	139
10.3.1	Fraktførers ekstra omkostninger mv.	140
10.3.2	Skade på eller tap av gods som inntreffer etter at godset burde vært hentet	141
10.3.3	Avsenders ansvar	142

Kapittel 11

Frakt og utgifter	143
11.1 Oversikt	143
11.2 Frakt, fraktkreditor og fraktdebitor	144
11.3 Særlig om motregning	145
11.4 Fraktrisiko	145
11.5 Fraktførerens sanksjoner ved mislighold av fraktbetalingsplikten	146
11.5.1 Tilbakeholdsretten	146
11.5.2 Forsinkelsesrenter	147
11.5.3 Tvangsinndrivelse	147
11.5.4 Hevning	147
11.6 Litt om utgifter mv.	147

Kapittel 12

Bruk av undertransportør	149
12.1 Adgangen til å bruke undertransportør	149
12.2 Ansvarsforholdene der det brukes undertransportør – utgangspunkter	149
12.3 Den kontraherende og utførende fraktførers ansvarsstatus.	150
12.3.1 Den kontraherende	150
12.3.2 Den utførende	150
12.4 Særlig om reklamasjon, foreldelse og søksmål	152
12.5 Når inntraff den tapsvoldende hendelse – bevisspørsmål	154
12.6 De to fraktføreres samlede ansvar overfor skadelidte	154
12.7 Litt om forholdet mellom de to fraktførere	155

Kapittel 13

Suksessive transporter	156
13.1 Flere fraktførere – noen utgangspunkter	156
13.2 Anvendelsesområdet for luftl. § 10-30	157
13.3 Fraktførernes ansvar – utgangspunkt: ansvar for egen strekning.	158
13.4 Det utvidede ansvar i § 10-30 annet ledd	159
13.5 Fastleggelse av i hvis varetektsperiode tap oppstod.	159
13.6 Reklamasjon, foreldelse, søksmål.	160
13.7 Regress mellom fraktførerne	160

Kapittel 14

Kombinerte transporter	161
---	-----

Kapittel 15

Transport av post og andre særordninger	164
15.1 Innledning – Montreal-konvensjonen art. 2, jf. art. 57 og art. 51	164
15.2 Postbefordring	164
15.2.1 Oversikt	164
15.2.2 Nærmere om fraktføreren og hans ansvar.	166
a. Fraktføreren ansvar overfor tilbyderer av posttjenester	166
b. Fraktføreren ansvar overfor andre enn postoperatøren	166
15.3 Særregler for statlig transport	167
15.4 Transport «under usedvanlige forhold»	168

Kapittel 16

Litt om særregler på grunn av ulik tilslutning til de internasjonale regler	169
--	-----

Forkortelser	171
Konvensjoner	171
Lover	172
Litteratur.	172
Øvrige forkortelser	173

Rettsavgjørelser	174
-----------------------------------	-----

Lovregister	175
------------------------------	-----

Saksregister	181
-------------------------------	-----